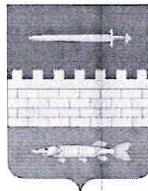


ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ  
НОВОШЕШМИНСКОГО  
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА  
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН  
ул. Советская, д.80,  
с. Новошешминск, 423190



ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
ЯҢА ЧИШМӘ  
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ  
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ  
Совет урамы, 80,  
Яңа Чишмә авылы, 423190

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

## ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2015елның «29» сентябреннән

№ 264

### «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбүре төп гомуми белем мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесенең уставын яңа редакциядә раслау турында»

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә карар бирәм:

1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбүре төп гомуми белем мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе уставын яңа редакциядә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбүре төп гомуми белем мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе директоры Латыйпов Харис Харас улына салым органында күрсәтелгән юридик затның уставын дәүләт теркәвенә алганда салым органында мөрәжәгать итүче вәкаләтен билгеләргә.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Яңа Чишмә муниципаль районы  
Башкарма комитеты  
житәчесе



R.P. Фасахов

Килешенгэн  
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә  
муниципаль районы Башкарма комитетының  
Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы  
рәисе  
2015елның «\_\_\_» №\_\_\_

— /Гордеева Н.А./

Килешенгэн  
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә  
муниципаль районы Башкарма комитетының  
Финанс-бюджет палатасы житәкчесе  
2015елның «\_\_\_» №\_\_\_

— /Завалишена Л.Л./

РАСЛАНГАН:  
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә  
муниципаль районы Башкарма комитеты  
житәкчесенең 2015 елның «29 сентябринән  
264 номерлы карапы белән

**«Татарстан Республикасы  
Яңа Чишмә муниципаль районы  
Акбүре төп гомуми белем мәктәбе»  
муниципаль бюджет гомуми белем  
учреждениесенең**

**УСТАВЫ**

(яңа редакциядә)

2015 ел.

## **1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР**

1.1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбүре төп гомуми белем мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе (алга таба - оешма) - лицензия нигезендә белем бирү эшчәнлеген төп эшчәнлек төре буларак гамәлгә ашыручи (аларга ирешү өчен булдырылган) коммерцияле булмаган оешма.

1.2. Учреждениенең эшчәнлеге предметы - Россия Федерациясе гражданнарының кеше, гайлә, жәмғыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез гомуми белем алуга конституциячел хокукларын гамәлгә ашыру; сәламәтлекне саклауны һәм нығытуны тәэмин итү һәм шәхеснең төрле яклап үсеше өчен уңай шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның өстәмә белем алуга булган ихтыяжын канәгатьләндөрү; гражданнарның ялын тәэмин итү, халыкның мәдәни, спорт, һәм башка эшчәнлеге өчен шартлар тудыру.

1.3. Учреждение эшчәнлегенең максаты - әлеге Уставның 4 пункты нигезендә белем бирү программалары, дәрәҗә һәм юнәлешләр буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру

1.4. Тулы исеме рус телендә: муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Акбууринская основная общеобразовательная школа Новошешминского муниципального района Республики Татарстан»

Тулы исеме татар телендә: «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбүре төп гомуми белем мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе.

1.5. Юридик адрес: 423197, Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Акбүре авылы, Комсомол урамы, 30 нчы йорт

1.6. Учреждениенең гамәлгә куючысы һәм милекчесе - Татарстан Республикасының Яңа Чишмә район Башкарма комитеты. Гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты турындагы Нигезләмә нигезендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» муниципаль учреждениесе башкара.

1.7. Учреждение гамәлдәге законнар, аны Гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган әлеге Устав нигезендә эш итә.

1.8. Учреждениенең эшчәнлеге демократия, гуманизм, һәркем өчен мөмкин булган гомумкешелек кыйммәтләрен, кеше тормышы һәм сәламәтлеге, гражданлык, шәхеснең ирекле үсеше, автономлык һәм дөньяви характердагы белем бирү принципларына нигезләнә.

1.9. Учреждение үз эшчәнлегендә федераль законнарга, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Президенты указлары һәм боерыкларына, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәте карарларына һәм боерыкларына, Яңа Чишмә муниципаль районының норматив актларына, Гамәлгә куючы боерыкларына һәм әлеге Уставка таянып эш итә.

1.10. Учреждениедә сәяси партияләрнең, ижтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләрнең һәм оешмаларның (берләшмәләрнен) оештыру структураларын төзу һәм аларның эшчәнлеге рөхсәт ителми.

1.11. Укучылар инициативасы белән Учреждениедә балалар ижтимагый берләшмәләр оештырыла ала.

1.12. Учреждениедә, шәхеснең ихтыяжларын, мөмкинлекләрен исәпкә алыш һәм укучылар белән педагогик хезмәткәрнең мәжбүри шөгыльләре құләменә карап, көндезге, көндезге, читтән торып яки читтән торып укуны гамәлгә ашыра ала.

Гайлә белеме һәм үзлегеннән белем алу Учреждениедә арадаш һәм дәүләт йомгаклау аттестациясен үтү хокуы белән гамәлгә ашырыла.

Белем бирүнең төрле рәвешләрен һәм формаларын яраштыру рөхсәт ителә.

Белем алу формалары һәм уқыту рәвешләре, гамәлдәге законнарда башкача каралмаган булса, тиешле федераль дәүләт белем бирү стандартлары белән билгеләнә.

1.13. Учреждениенең үз структурасын формалаштырганда мәстәкыйль рәвештә белем бирү программаларының дәрәҗәсен, төрен һәм юнәлешен, укучыларның белем алу формаларын һәм Учреждениедә булу режимын исәпкә алыш, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган төрле структур бүлекчәләре ясый ала.

Учреждениенең структур бүлекчәләре юридик затлар булып тормый һәм Учреждение Уставы һәм Учреждение житәкчесе тарафыннан расланган тиешле структур бүлекчә турында нигездәмәләр нигезендә эш итәләр.

1.14. Тиешле шартлар һәм чаалар булган очракта, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) теләге һәм запрослары буенча учреждениедә озайтылган көн төркемнәре ачылырга мөмкин.

*1.15. Учреждениедә укучыларга медицина хезмәте күрсәту «Яңа Чишмә РҮХ» ДАССОсы белән «Яңа Чишмә РҮХ» ДАССОсы беркетелгән Акбүре фельдшер-акушерлык пунктның медицина хезмәткәре белән килешү нигезендә тәэммин ителә. Учреждение укучыларны медицина хезмәткәрләренә профилактик карау очен тиешле шартлар булган булмә бирә.*

1.16. Учреждениенең бухгалтерлык исәбен алыш бару Татарстан Республикасы Яна Чишмә районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» муниципаль учреждениесенең үзәкләштерелгән бухгалтериясе тарафыннан башкарыла.

1.17. Туклануны оештыру Учреждениенең структур бүлекчәсе булган мәктәп ашханәсе, бюджет акчалары, мәктәп яны участогында үстерелгән продукция һәм ата-аналар акчасы хисабына башкарыла.

## **2. УЧРЕЖДЕНИЕНЕҢ ЭШЧӘНЛЕГЕН ОЕШТЫРУ**

2.1. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә бирелә торган белем бирү эшчәнлегенә хокуы һәм ташламалар аңа лицензия бирелгән көннән барлыкка килә .

2.2. Учреждение гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт аккредитациясен уза.

2.3. Учреждениенең фактик адрес буенча теркәлү уза торган филиаллары булырга мөмкин. Бу филиалларны лицензияләү һәм дәүләт аккредитациясе мәгариф учреждениесе очен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе законнары нигезендә алар Учреждение директоры тарафыннан расланган Нигезләмәгә таянып эш итәләр.

Филиал белән житәкчелек итүне Учреждение житәкчесе башкара.

2.4. Учреждение Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә ассоциацияләр яки берлекләр рәвешендә белем бирү берләшмәләре төзүдә катнашырга хокуклы. Әлеге белем бирү берләшмәләре мәгарифне үстерү һәм камилләштерү максатларында булдырыла һәм үз уставлары нигезендә эш итә.

2.5. Учреждениедә белем бирү эшчәнлеге Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә гамәлгә ашырыла.

2.5.1. Белем бирү турындагы законнарда һәм учреждениенең локаль норматив актларында билгеләнгән белем бирү программасы нигезендә чит телдә белем алу мөмкин.

2.5.2. Белем бирү телләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә, мәгариф программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруchy Учреждениенең локаль норматив актлары белән билгеләнә.

### **3. УЧРЕЖДЕНИЕНЕҢ КОМПЕТЕНЦИЯСЕ, ХОКУКЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ ҺӘМ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ**

3.1. Учреждение автономиягә ия, ул белем бирү, фәнни, административ, финанс-икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашыру, гамәлдәге законнар, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, әлеге Устав нигезендә локаль норматив актлар эшләү һәм кабул итү мөстәкыйльлеген аңлата.

3.2. Учреждение белем бирүненә әчтәлеген, уқыту-методик тәэмин ителешне, белем бирү технологияләрен алар гамәлгә ашыра торган белем бирү программаларын ирекле сайлап ала.

3.3. Учреждениенең компетенциясенә түбәндәгеләр керә:

1) укучылар өчен эчке тәртип кагыйдәләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, башка локаль норматив актларны эшләү һәм кабул итү;

2) белем бирү эшчәнлеген матди-техник тәэмин итү, дәүләт һәм жирле нормалар һәм таләпләр, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә, биналарны жиһазлау;

3) Гамәлгә куючы һәм жәмәгатьчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм аларны тоту турында еллык хисап, шулай ук үз-үзен тикшерү нәтижәләре турында хисап бирү;

4) штат расписаниесен билгеләү;

5) хезмәткәрләрне эшкә алу, алар белән хезмәт килешүләрен төзү һәм өзү, вазыйфаи бурыйчларны бүлү, хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартлары тудыру һәм оештыру;

6) Учреждениенең белем бирү программаларын эшләү һәм раслау;

7) Учреждениене үстерүү программасын Гамәлгә куючы белән килешүү буенча эшләү һәм раслау;

8) Учреждениегә укучыларны кабул итү;

9) дәүләт аккредитациясенә ия булган башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын, шулай ук әлеге белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда куллануга рөхсәт ителгән уку әсбапларын, кулланырга тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлеген билгеләү;

10) укучыларның өлгерешенә һәм арадаш аттестациясенә агымдагы контрольне гамәлгә ашыру, аларның формаларын, вакытын һәм тәртибен билгеләү;

11) укучыларның белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләрен индивидуаль исәпкә алу, шулай ук архивларда бу нәтижәләр турында кәгазь һәм (яки) электрон чыганакларда мәгълүмат саклау;

12) укуту һәм тәрбия, белем бирү технологияләрен, электрон укуту методларын куллану һәм камилләштерү;

13) үз-үзен тикшерү уздыру, белем бирү сыйфатын бәяләүнән эчке системасы эшләвен тәэммин итү;

14) Учреждениедә укучыларның һәм хезмәткәрләрнең сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, туклануын оештыру өчен кирәkle шартлар тудыру;

15) укучыларга физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен шартлар тудыру;

16) белем алу турында документлар бланкларын сатып алу яки әзерләү;

17) укучыларның килеменә карата таләпләрне билгеләү;

18) Учреждениедә гамәлгә ашырыла торган һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән тыелмаган балигъ булмаган балаларның, ата-аналарының (законлы вәкилләренең) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә булышлык күрсәтү;

19) фәнни-методик эшне оештыру, шул исәптән фәнни һәм методик конференцияләр, семинарлар оештыру һәм үткәрү;

20) «Интернет» чөлтәрендәге Учреждениенең рәсми сайтын булдыруны һәм алыш баруны тәэммин итү;

21) белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыруның төп мәсьәләләре буенча, шул исәптән регламентлаштыруучы локаль норматив актлар кабул итү:

- укучыларны кабул итү кагыйдәләре;
- укучыларның дәресләр режимы;
- укучыларның өлгерешен һәм арадаш аттестацияләүне агымдагы контрольнең формалары, периодик һәм тәртибе;

- балигъ булмаган балаларны күчерү, күчерү һәм яңадан торгызу тәртибе һәм нигезләре, балигъ булмаган балаларның учреждение һәм (яки) ата-аналары (законлы вәкилләре) арасында мөнәсәбәтләрне рәсмиләштерү, рәсмиләштерү, туктатып тору һәм туктату тәртибе;
- гамәлдәге законнар нигезендә йомгаклау аттестациясен үткәру тәртибе һәм формалары.
- белем алу турында документ бирү тәртибе;
- һәм башкалар

22) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка мәсьәләләр.

3.4. Учреждение консультация, мәгърифәтчелек эшчәнлеге алыш барырга, гражданнарның сәламәтлеген саклау өлкәсендә һәм булдыру максатларына каршы килми торган башка эшчәнлек алыш барырга, шул исәптән укучыларның каникул вакытында (тәүлек буе яки көндөз тору формаларында) ялын һәм сәламәтләндөрүне оештырырга хокуклы.

3.5. Учреждение үз эшчәнлеген мәгариф турындагы законнар нигезендә башкарырга тиеш, шул исәптән:

1) Белем бирү программаларының тулы күләмендә гамәлгә ашырылуын, укучыларны әзерләү сыйфатының билгеләнгән таләпләргә туры килүен, кулланыла торган формаларның, чараларның, методларның яшь, психофизик үзенчәлекләренең, сәләтләренең, укучыларның мәнфәгатьләренең һәм ихтыяжларына туры килүен тәэмин итәргә;

2) укучыларны уқыту, тәрбияләү, укучыларны карау, аларны карап тоту, укучыларның, мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген тәэмин итүче билгеләнгән нормалар нигезендә куркынычсыз шартлар тудырырга;

3) укучыларның, балигъ булмаган балаларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең), учреждение хезмәткәрләренең хокукларын һәм ирекләрен сакларга.

3.6. Учреждение Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә аның компетенциясенә караган функцияләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән, уку планы нигезендә белем бирү программаларын тулы күләмдә гамәлгә ашырган, үз тәмамлаучыларның белем сыйфаты, шулай ук укучылар, учреждение хезмәткәрләренең тормышы һәм сәламәтлеге очен жаваплы. Балигъ булмаган балаларның, ата-аналарының (законлы вәкилләренең) хокукларын һәм ирекләрен барлыкка китерү турындагы законнарда каралған белем алуға хокукларны законсыз чикләү, белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен бозған очен Учреждение һәм аның вазыйфаи затлары гамәлдәге закон таләпләре нигезендә жаваплы.

#### **4. ГАМӘЛГӘ АШЫРЫЛА ТОРГАН БЕЛЕМ БИРҮ ПРОГРАММАЛАРЫ ТӨРЛӘРЕ**

4.1. Учреждение гомуми белем баскычлары нигезендә белем бирү процессын гамәлгә ашыра:

башлангыч гомуми белем бирү;

төп гомуми белем.

4.2. Башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирү программалары дәвамчан булып тора.

4.3. Учреждение өстәмә белем бирү программаларын, шулай ук тиешле лицензияләр булганда мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыра ала.

4.4. Учреждение дәүләт аккредитациясе булган белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра, федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә һәм тиешле төп белем бирү программалары үрнәгендә, белем бирү программаларын эшли.

4.5. Башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру, тиешле шартлар булганда, аерым уку предметларын, предмет өлкәләрен тирантен ейрәнүне тәэмин итүче укуучыларның белем алу ихтияжларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алыш, эчтәлекне дифференциацияләүгә нигезләнергә мөмкин.

4.6. Учреждениедә мөмкинлекләре чикләнгән балаларның адаптацияләнгән төп гомуми белем бирү программалары буенча гомуми белем алу, әлеге укуучылар тарафыннан белем алу өчен максус шартлар тудырганда гамәлгә ашырыла ала.

Сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән балаларның белем алыу башка укуучылар белән берлектә дә, аерым сыйныфларда яки төркемнәрдә дә оештырылырга мөмкин.

4.7. Учреждениегә тиешле дәрәҗәдәге белем алу хокуқына ия гражданнар кабул ителә. Учреждениегә гражданнарны кабул итү тәртибе мәгариф өлкәсендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав һәм «Укуучыларны мәктәпкә кабул итү (кабул итү) тәртибе турында» Нигезләмә белән билгеләнә.

Учреждение 1-9 нчы сыйныфларда укуучыларны укытуны оештыра.

I сыйныфка сәламәтлек торышы буенча каршылыклар булмаганда, алты яшькә житкән балалар кабул ителә. Ата-аналар (законлы вәкилләр) һәм Гамәлгә куючы рөхсәте буенча Учреждение балаларны иртә яштә укыту өчен кабул итәргә хокуклы.

Гражданнарны Учреждениегә кабул итү баланың шәхесен раслаучы документ, баланың туу турында таныклыкның оригиналы һәм күчермәсе, яшәү урыны буенча баланы теркүү турындагы таныклыкның оригиналы һәм күчермәсе, ата-ананың (законлы вәкилләрнен) шәхси гаризасы буенча гамәлгә ашырыла.

Беренче сыйныфка уку елы дәвамында яки икенче һәм аннан соңғы сыйныфларга кабул иткәндә укуучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) элек укыган Учреждение тарафыннан бирелгән шәхси эшен тапшыра.

Учреждениегә кабул итү турында ата-аналарның (законлы вәкилләрнен) гаризасы директор исеменә, «Укуучыларны мәктәпкә кабул итү (кабул итү) тәртибе турында» нигезләмәдә каралган документларны күшүп бирелә.

Гражданны кабул иткәндә Учреждение аны һәм (яки) аның ата-анасын (законлы вәкилләрен) әлеге Устав, белем бирү эшчәнлеген алыш бару хокуқына лицензия,

учреждениене дәүләт аккредитациясе турында таныклық, учреждениенең гамәлгә ашырыла торган тәп белем бирү программалары һәм белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы башка документлар белән таныштырырга тиеш. Баланың ата-анасын (законлы вәкилләрен), шул исәптән гомуми файдаланудагы мәгълүмат системалары аша, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру лицензиясе, мәктәпне дәүләт аккредитациясе турында таныклық, Устав h.б. норматив документлар белән таныштыру факты мәктәпкә кабул итү турында гаризада теркәлә һәм баланың ата-анасының (законлы вәкилләренен) шәхси имzasы белән раслана.

Ул Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына, гомуми белем бирү учреждениесе турында типлаштырылган нигезләмәгә һәм әлеге Уставка каршы килә алмый. Гариза кабул иткәндә Учреждение документ белән, туганлык мөнәсәбәтләре фактын һәм кергән законлы вәкилнең вәкаләтләрен билгеләү өчен таныштырырга тиеш.

Әлеге территориядә яшәмәүчеләрне кабул итүдән баш тарту Учреждениедә буш урыннар булмаган очракта гына мөмкин.

## **5. УЧРЕЖДЕНИЕ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ**

5.1. Учреждение белән идарә итү бердәм башлангыч һәм коллегиальек принципларын яраштыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Учреждениенең бердәнбер башкарма органы булып аның директоры тора, ул учреждение эшчәнлеге белән агымдагы житәкчелек итә:

Учреждение директоры компетенциясенә, законнар яки Устав тарафыннан гамәлгә куючы һәм попечительләр советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрдән тыш, учреждение эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итү мәсьәләләре керә.,

Учреждение директоры үз эшчәнлеген Гамәлгә куючы белән төзелгән хезмәт килешүе нигезендә башкара.

Учреждение директоры үз эшчәнлегендә Гамәлгә куючы өчен хисап tota. Учреждение директоры ышанычнамәсез эшли, аның мәнфәгатьләрен барлык органнар һәм оешмаларда тәкъдим итә, аның исеменнән килешуләр төзи, оешманың штат расписаниесен, аның финанс-хужалык эшчәнлеге планын раслый h.б., оешманың эшчәнлеген регламентлаучы локаль норматив актлар, учреждениенең барлык хезмәткәрләре тарафыннан үтәлергә тиешле боерыклар чыгара.

Учреждение директоры мәгариф, фәнни, тәрбия эше һәм белем бирү оешмасының оештыру-хужалык эшчәнлеге белән житәкчелек итү өчен җаваплы.

5.3. Учреждениедә коллегиаль идарә органнары формалаша, аларга учреждениенең хезмәт колективының гомуми жыелышы, педагогик совет, ата-аналар комитеты керә.

Балигъ булмаган балаларның, ата-аналарның (законлы вәкилләренен) фикерен исәпкә алу максатыннан Учреждение белән идарә итү мәсьәләләре һәм аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул иткәндә, Учреждениедә балигъ булмаган балаларның, ата-аналарның (законлы вәкилләренен) һәм педагогик хезмәткәрләрнең балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) инициативасы буенча локаль норматив актлар кабул иткәндә:

- укучыларның советлары, балигъ булмаган балаларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең) советлары булдырыла;
- Учреждение хезмәткәрләренең һөнәри берлекләре эшли.

5.4. Укыту-тәрбия процессын үстерү һәм камилләштерү, укытучыларның һәм тәрбиячеләренең һөнәри осталыгын һәм иҗади үсешен арттыру максатыннан Учреждениедә педагогик совет – коллегиаль орган эшли.

Учреждение директоры рәислегендә педагогик совет:

- \* Гомуми белем бирүнен федераль дәүләт стандартына туры килә торган программалар түрүндә фикер альша һәм сайлап ала, белем бирү процессында куллануга тәкъдим ителгән (рөхсәт ителгән) федераль дәреслекләр исемлегеннән, шулай ук белем бирү процессында куллануга рөхсәт ителгән уку әсбапларыннан торган дәреслекләр исемлеген билгели.
- \* Учреждениенең уку-укыту эшенең нәтижәләрен, арадаш һәм йомгаклау дәүләт аттестациясе нәтижәләрен, аларны әзерләү һәм үткәру чараларын, укучыларны күчерүне (төшереп калдыруны) бетерү чараларын карый.
- \* Тәрбия эшненең торышын һәм нәтижәләрен, укучыларның дисциплинасын карый, сыйныф житәкчеләренең һәм башка хезмәткәрләрнең эш хисапларын тыңлый.
- \* Методик совет эшчәнлеген дә кертең, методик эшнең торышын һәм нәтижәләрен, педагогик һәм мәгълүмати технологияләрне, укытуның гамәлгә ашырыла торган формалары буенча укыту методларын һәм чараларын камилләштерә.
- \* Фән методик берләшмәләрен формалаштыру тәртибен, аларның утырышларын вакыт-вакыт уздыру тәртибен, вәкаләтләрен билгели, авторлық программалары, дәреслекләр, укыту һәм методик кулланмалар өлкәсендә эш тәжрибәсен тыңлый һәм фикер альша.
- \* Педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү, аларның белем бирү процессы һәм белем бирү технологияләре методикаларын, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен куллану һәм камилләштерү буенча иҗади башлангычларын үстерү эшләрен оештыра.
- \* Арадаш аттестация үткәру формасы түрүндә карап кабул итә, ул үткәрелә торган уку предметларын билгели.
- \* Укучыларны йомгаклау аттестациясенә керту, укучыларны икенче сыйныфка күчерү, шартлы рәвештә икенче сыйныфка күчерү, Учреждениедән чыгару, шулай ук ата-аналар (законлы вәкилләр) белән килемешенеп, шул ук сыйныфта кабат укыту, компенсацияләүче укуны классларга күчерү яки укуларын башка рәвешләрдә дәвам итү түрүндә карап кабул итә.
- \* Укучыны Учреждениедән гамәлдәге законнарда каралган очракларда төшереп калдыру түрүндә карап кабул итә.
- \* Педагогик вазыйфаларны биләүгә конкурс иғълан итү һәм аның шартларын раслау түрүндә карап кабул итәргә мөмкин.

Педагогик совет үз составыннан беркетмә алып барырга секретарь салып, Педагогик советларның беркетмәләренә рэис һәм сәркатип кул куя.

Учреждениенең педагогик советы директор тарафыннан кирәк булган саен, әмма елына кимендә дүрт тапкыр чакырыла. Педагогик советның чираттан тыш утырышлары аның составының өчтән бер өлеше катнашу таләбе буенча үткәрелә.

Педагогик совет каары, әгәр аның утырышында педагогик хезмәткәрләрен өчтән ике өлешеннән дә ким булмаган өлеше катнашса һәм әлеге каар өчен катнашучыларның яртысыннан артығы тавыш бирсә, хокуклы дип санала. Тавышларның тигез саны булганда учреждение педагогик советы рэисе тавышы хәлиткеч булып тора. Тавыш бири процедурасы Учреждениенең педагогик советы тарафыннан билгеләнә. Педагогик совет каарлары Учреждение директоры боерыклары белән тормышка ашырыла.

**5.5. Хезмәт колективының гомуми жыельшы - Учреждениенең барлык хезмәткәрләрен берләштерүче, дайми эшләүче коллегиаль орган.**

Хезмәт колективының гомуми жыельшы:

- хезмәт тәртибе кагыйдәләре турында фикер альша һәм кабул итә;
- күмәк килешү төзи һәм фикер альша;
- оешманың эш тәртибе белән бәйле башка мәсьәләләр турында фикер альша.

Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыельшы үз составыннан рэис һәм секретарь салып. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыельшы каары, әгәр аның утырышында аның составының яртысыннан да ким булмаган өлеше булса, хокуклы дип санала. Хезмәт колективының гомуми жыельшы кирәк булган саен, әмма елына кимендә 1 тапкыр үткәрелә.

**5.6. Ата-аналар комитеты укучыларны тәрбияләү һәм укытуны гамәлгә ашыруда ярдәм итү максатыннан оештырыла.**

Учреждениенең ата-аналар комитеты бер елга ата-аналарның гомуми жыельшында гади күпчелек тавыш белән салана. Ата-аналар комитеты составыннан рэис һәм секретарь салана. Ата-аналар комитеты әгъзалары саны ата-аналарның гомуми жыельшы белән билгеләнә, әмма һәр класстан кимендә бер вәкил булырга тиеш.

Ата-аналар комитетының бурычлары булып тора:

- \* педагогик коллектив һәм гайлә балаларына тәрбия йогынтысының бердәмлеген билгеләү максатыннан, гайлә белән учреждение арасындагы элемтәне һәрьяклап ныгыту;
- \* ата-аналарны Учреждение тормышында актив катнашуга һәм укыту-тәрбия процессын оештыруга жәлеп итү.

## **6. МӨЛКӘТЕ ҺӘМ БЕЛЕМ БИРУ ЭШЧӘНЛЕГЕН ФИНАНС БЕЛӘН**

### **ТӘЭМИН ИТҮ**

**6.1. Учреждениенең мөлкәте аңа оператив идарә хокукында беркетелә.**

6.2. Учреждение Гамәлгә куючы һәм милекче ризалыгыннан башка, аңа беркетелгән яки Гамәлгә куючы тарафыннан әлеге мәлкәтне сатып алуга бүлеп бирелгән акчалар хисабына алынган күчемле һәм күчемсез милек белән эш итәргә хокуклы түгел.

6.3. Учреждение үзенә беркетелгән мәлкәтне һәм аны Гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчаларга сатып алынган мәлкәтне әлеге Уставта беркетелгән максатларны һәм эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен генә куллана.

6.4. Учреждение үз йәкләмәләре буенча Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә жавап бирә.

6.5. Учреждениене финанс белән тәэмин итү расланган муниципаль бирем нигезендә субсидияләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

6.6. Учреждение түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәту турындагы шартнамәләр буенча физик һәм юридик затлар акчасы хисабына эшчәнлек алыш барырга хокуклы. Түләүле белем бирү хезмәтләре физик һәм юридик затлар акчасы хисабына түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәту турындагы шартнамәләр буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашырудан гыйбарәт. Түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтүдән кергән керем учреждение тарафыннан устав максатларына туры китереп кулланыла.

Түләүле белем бирү хезмәтләре белем бирү эшчәнлеге урынына күрсәтелә алмый, аны финанс белән тәэмин итү федераль бюджет, Россия Федерациясе субъектлары бюджетлары, җирле бюджетлар хисабына гамәлгә ашырыла.

Учреждениедә түләүле белем бирү хезмәтләре укыту, үстерүү, оештыру һәм сәламәтләндерү булырга мөмкин.

Учреждениенең белем бирү һәм үстерүче түләүле белем бирү хезмәтләренә түбәндәгеләр керә:

- Учреждениенең статусын билгеләүче төп белем бирү программаларыннан тыш, әлеге программалар бюджеттан финансланмаган очракта, белем бирү программаларын гамәлгә ашыру;

\* уку планы кысаларында һәм тормышка ашырыла торган төп һәм ёстэмә гомуми белем бирү программалары кысаларында предметларны тирәнтен ёйрәнү буенча дәресләр;

- бу Учреждениедә белем алмаган укучылар өчен репетитор хезмәтләре;

- гомуми белем бирү (ёстэмә) программаларын, әлеге программалар бюджеттан финансланмаган очракта, гамәлгә ашырыла торган түгәрәкләр, секцияләр,;

- мәктәпкәчә белем бирүнен төп гомуми белем бирү программасын тормышка ашыручу Учреждениегә йөрүче балаларга мәктәпкәчә белем бирү программалары буенча индивидуаль һәм төркемле укыту, шулай ук балаларны мәктәп тормышы шартларына яраклаштыру программалары буенча;

\* мәктәпкәчә яшьтәге балаларны физкультура-спорт юнәлешендәге ёстэмә программалар буенча укыту.

Түләүле хезмәтләрегә шартларны яхшырту һәм оештыру керә:

- \* укучыларның туклануы;
- \* белем бирү процессына кагылышлы төрле чаралар, шул исәптән семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр;
- \* ярышлар, конкурслар;
- \* походлар, экскурсияләр, сәяхәт;
- \* лагерьлар, слетлар;
- \* озайтылган көн төркемендәге ата-аналар запрослары буенча эш;
- мәгълумати-техник һәм инженер-техник хезмәтләр;
- полиграфия хезмәтләре.

Сәламәтләндерүгә юнәлтелгән түләүле хезмәтләрегә сәламәтлекне ныгытуны тәэмин итә торган дәресләр һәм чаралар керә:

- \* дәвалау физик культура;
- \* гимнастика, аэробика, ритмика, баскетбол, чанғы һәм башкалар;
- спорт төрләре буенча халыкка, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга Спорт-сәламәтләндерү хезмәтләре күрсәтү;
- \* чит оешмалар белән килешү нигезендә ярышлар (чаралар) оештыру һәм уздыру.

6.7. Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләрен оештыру тәртибе:

- 1) өстәмә белем бирү хезмәтләренә ихтияжны маркетинг тикшерүен уздыру һәм тәрбияләнүчеләрнең фаразланган контингентын билгеләү;
- 2) белем бирү процессын оештыруга карата таләпләрне исәпкә алыш, түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру;
- 3) белем бирү Учреждениендә оештырылуучы түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләренең теге төрләрен гамәлгә ашыруга лицензия алу;
- 4) хезмәт күрсәтүгә заказчы белән, курсәтелә торган хезмәтләрнең характеристын, килешүнен гамәлдә булу вакытын, түләү күләмен һәм шартларын, шулай ук башка шартларны курсәтеп, шартнамәләр төзү;
- 5) төзелгән шартнамәләр нигезендә, Учреждениендә түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү эшен оештыру турында приказ чыгару, уку планнарын, штат расписаниесен, чыгымнар сметасын, түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү белән шөгыльләнүче бүлекчәләр хезмәткәрләренең ставкаларын, хезмәткәрләрнең эш графигын төзү;
- 6) түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтүгә вакытлыча хезмәт колективы белән хезмәт килешүләре яисә вакытлыча хезмәт колективы белән килешү төзү.

6.8. Учреждение эшмәкәрлек һәм башка көрөм китерә торган эшчәнлекне бары тик шулай гына башкара ала, чөнки бу аның өчен ул булдырылган һәм курсәтелгән максатларга туры килә торган максатларга ирешүгә хезмәт итә.

6.9. Учреждениене бетергәндә, аның мәлкәте Яңа Чишмә муниципаль районы мәгарифен үстерү максатларына юнәлдерелергә мөмкин.

## 7. БЕЛЕМ БИРУ ПРОЦЕССЫНДА

### КАТНАШУЧЫЛАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ һәМ БУРЫЧЛАРЫ

7.1. Белем бирү процессында укучылар, педагогик хезмәткәрләр, укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) катнаша.

7.2. Укучылар учреждениедә хокуклы::

- дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә түләүсез башлангыч гомуми, тәп гомуми белем алу;
- шәхси уку планы, тизләтелгән уку курсы буенча дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә укыту;
- өстәмә (шул исәптән түләүле) белем бирү хезмәтләре;
- әлеге Устав белән билгеләнгән формаларда Учреждение белән идарә итудә катнашу;
- кеше абруен хәрмәт итү, вәждан һәм мәгълүмат иреге, үз карашларын һәм инануларын ирекле чагылдыру;
- уку планында каралмаган чараптарга ирекле бару;
- ата-аналар (законлы вәкилләр), балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм мәгариф өлкәсендә идарә итүнә гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы, унбиш яшькә житкән укучы, гомуми белем алганчы, гомуми белем алганчы, гомуми белем бируге калдыра ала.
- мәгариф өлкәсендә Россия Федерациясе законнары, Муниципаль хокукый актлар нигезендә башка хокукларны гамәлгә ашыру.

7.3. Учреждениедә укучылар бурычлы:

- белем бирү программасын намус белән үзләштерергә, индивидуаль уку планын үтәргә, шул исәптән уку планында яки шәхси уку планында каралган уку дәресләрендә булырга, мөстәкыйль рәвештә дәресләргә әзерләнергә, белем бирү программының кысаларында педагогик хезмәткәрләрнең биренмәрен үтәргә;
- белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча учреждение Уставы, эчке тәртип кагыйдәләре һәм башка локаль норматив актлар таләпләрен үтәргә;
- үз сәламәтлегене саклау һәм ныгыту турында кайғыртырга, әхлакый, рухи һәм физик үсешкә һәм үз-үзене камилләштерүгә омтылырга;

- Учреждение башка укучыларның һәм учреждение хезмәткәрләренең намусын һәм аbruен хөрмәт итәргә, башка укучылар тарафыннан белем алу өчен каршылыклар тудырмаска;

- Учреждение милкенә сакчыл карарга.

#### 7.4. Педагогик хезмәткәрләр түбәндәге хезмәт хокукларына һәм социаль гарантияләргә ия:

- эш вакытының дәвамлыгының кыскартылу хокуки;

- педагогик эшчәнлек профиле буенча өстәмә һөнәри белем алуга хокук (өч елга бер тапкырдан да ким түгел);

- озайтылган төп түләуле ялга хокук, аның озынлыгы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

- мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручи башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, һәр ун елдан да ким булмаган өзлексез педагогик эштән соң, бер елга кадәр озак вакытлы ялга хокук;

- Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда билгеләү хокуки;

- Россия Федерациясе Федераль законнарында һәм Татарстан Республикасы закон актларында билгеләнгән башка хезмәт хокуклары, социаль ярдәм чаралары.

#### 7.5. Учреждениенең педагогик хезмәткәрләр бурычлы:

- үз эшчәнлеген югары профессиональ дәрәҗәдә тормышка ашырырга, расланган эш программы нигезендә укытыла торған уку предметларын, курсны, дисциплинаны (модульне) тулы күләмдә гамәлгә ашыруны тәэмин итәргә;

- хокукый, әхлакый һәм этик нормаларны үтәргә, һөнәри этика таләпләрен үтәргә;

- укучылар һәм башка белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның намусын һәм аbruен хөрмәт итәргә;

- укучыларда танып-белү активлыгын, мөстәкыйльлекне, инициативаны, ижади сәләтне үстерү, гражданлык позициясен, хәзерге дөнья шартларында хезмәткә һәм тормышка сәләтен формалаштыру, укучыларда сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше культурасын формалаштырырга;

- педагогик нигезләнгән һәм югары сыйфатлы белем бирү формалары, укуту һәм тәрбия ысууллары кулланырга;

- укучыларның психофизик үсеш үзенчәлекләрен һәм аларның сәламәтлеге торышын исәпкә алырга, физик мөмкинлекләре чикле булган затларның белем алуды өчен кирәkle махсус шартларны үтәргә, кирәк булганда медицина оешмалары белән хезмәттәшлек итәргә;

- үз һөнәри дәрәҗәсен дайми рәвештә арттырырга;

- белем бирү турындағы законнарда билгеләнгән тәртиптә биләп торған вазыйфаларына туры килү-килмәүгә аттестация узарга;
- хезмәт законнары нигезендә эшкә көргәндә башлангыч медицина тикшерүләрен, шулай ук эш бирүче юнәлеше буенча чираттан тыш медицина тикшерүләрен үтәргә мөмкин;
- хезмәтне саклау өлкәсендә белем һәм күнекмәләрне Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә өйрәту һәм тикшерү;
- Учреждениесе Уставын әчке хезмәт тәртибе қагыйдәләрен үтәргә.

7.6. Педагогик эшчәнлеккә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафынан расланган тиешле типтагы һәм төрләрдәге мәгариф учреждениеләре турында типлаштырылган нигезләмәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнә торған белем бирү цензы булган затлар көртелә.

Педагогик эшчәнлеккә рөхсәт ителмәгән затлар:

- суд карапы нигезендә педагогик эшчәнлек белән шөгыльләнү хокуқыннан мәхрүм ителгән;
- кеше тормышына, сәламәтлегенә, намусына һәм абруена (законсыз урыннан тыш психиатрия стационарына, яла һәм мыскыл итүгә), шәхеснең женси қагылгысызлыгына һәм женси ирегенә, гайләгә һәм балигъ булмаганнарга, халық саулыгына һәм ижтимагый әхлакына, дәүләтнең конституцион строे һәм иминлеге нигезләренә каршы, жинаять эзәрлекләве туктатылган затлардан тыш), жинаять эзәрлекләвенә дучар ителгән яисә хөкем ителгән (реабилитацияләүче нигезләр буенча аларга карата жинаять эзәрлекләве туктатылган затлар, шулай ук ижтимагый куркынычсызлыкка каршы).
- Федераль законда билгеләнгән тәртиптә эшкә сәләтсез дип танылган;
- сәламәтлек саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы тарафынан расланган исемлектә каралган авырулары булган затлар.

7.7. Балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) хокуклы:

- баланың фикерен исәпкә алыш, төп гомуми белем алу тәмамланганчы, шулай ук психологик-медик-педагогик комиссия тәкъдимнәрен (алар булганда) исәпкә алыш, белем алу рәвешләрен һәм укыту рәвешләрен, факультатив һәм электрон уку предметларын, курсларны, дисциплиналарны (модульләрне) Учреждение тәкъдим иткән исемлектән сайларга;
- белем бирү эшчәнлеген оештыруны һәм гамәлгә ашыруны регламентлаштыручи Учреждение Уставы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензиясе, дәүләт аккредитациясе турында таныклык, укыту-программа документлары һәм башка документлар белән танышырга;
- белем бирү эчтәлеге, укыту һәм тәрбия ысууллары, белем бирү технологияләре, шулай ук үз балаларның өлгерешенә бәя бирү белән танышырга;
- укучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен якларга;

- укучыларда планлаштырылган тикшерүләрнең (психологик, психологик-педагогик) барлық төрлөре турында мәгълүмат алырга, мондый тикшерүләр үткәрергә яки мондый тикшеренүләрдә катнашырга ризалық бирергә, аларны үткәрудән яки аларда катнашудан баш тартырга, үткәрелгән тикшерүләрнең нәтижәләре турында мәгълүмат алырга;

- Учреждениесе Уставы билгелән формада аның белән идарә итүдә катнашырга.

7.8. Балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) бурычлы:

- балаларга гомуми белем бирүне тәэммин итәргә;

- Учреждениенең эчке тәртип кагыйдәләрен, локаль норматив актларның таләпләрен үтәргә;

- укучыларның һәм Учреждение хезмәткәрләренең намусын һәм аbruен хәрмәт итәргә.

7.9. Өлеге Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очен балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкка ия.

## **8. ЛОКАЛЬ АКТЛАР**

8.1. Учреждениенең эшчәнлеген регламентлау максатларында тубәндәге локаль актлар раслана һәм бастырыла: нигезләмәләр, кагыйдәләр, инструкцияләр, приказлар, дәресләр расписаниесе.

8.2. Учреждениенең локаль актлары өлеге Уставка каршы килә алмый.

## **9. УСТАВНЫ ҮЗГӘРТҮ ТӘРТИБЕ**

9.1. Учреждениенең гамәлгә куючы документ булып аның Устав тора.

9.2. Учреждениенең Уставы һәм үзгәрешләре гамәлгә куючы тарафыннан раслана, законда билгеләнгән тәртиптә теркәлә, дәүләт теркәвенә алынганнын соң үз көченә керә.

## **10. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ**

10.1. Учреждение, мәгариф турындагы законнарда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә үзгәртеп корыла яки бетерелә.